

VINKIT KOULUJEN JA PÄIVÄKOTIEN RETKILLE MUSTIKKAMETSÄÄN

KOULUISSA JA PÄIVÄKODEISSA SUOMEN LUONNON PÄIVÄÄ VOI VIETTÄÄ VUOSITTAIN ESIMERKIKSI SUOMEN LUONNON PÄIVÄN AATTONA PERJANTAINA, JONAKIN ELOKUISENA ARKIPÄIVÄNÄ TAI PÄIVÄSTÄ VOI TEHDÄ LAUANTAIKOULUPÄIVÄN.

MAKEE MUSTIKKA

Tehkää retki läheiseen mustikkametsään, kerätkää yhdessä mustikoita ja leipokaa retken päätteeksi Suomen luonnon päivän mustikkapiirakka. Mustikan lehdistä voi keittää myös teetä, joukkoon sopivat esimerkiksi vadelman ja mustaherukan lehdet.

Vinkki: Jos piirakan leipomiseen ei ole tiloja tai aikaa, mustikat maistuvat sellaisenaan tai vaikka sokerin ja maidon kanssa!

Vinkki: Pienimpien retkeilijöiden mielikuvituksella voidaan kattaa myös hieno juhlapöytä metsän asukkaille sammalmättäälle tai kalliolle luonnonmateriaaleista.

MUSTIKKAMETSÄN COCKTAIL-KUTSUT

Jaetaan jokaiselle LAJIKORTTI* yhdestä mustikkametsän lajista. Kuvan lajinimestä tulee oppilaan sukunimi. Hän lähtee esittäytymään toverilleen kuin olisi cocktail-kutsuilla tätä kätellen: ”Hyvää päivää, minä olen Aulikki Mustikka! Kuka sinä olet?” Toinen vastaa: ”Hyvää päivää, minä olen Matti Kuusi! Hauska tutustua!” Tämän jälkeen Matti Kuusi ja Aulikki Mustikka vaihtavat kortteja, jolloin heistä tulee Matti Mustikka ja Aulikki Kuusi. He lähtevät taas esittäytymään seuraavalle tapaamalleen henkilölle. Kutsut loppuvat kun lähes kaikki ovat toisilleen esittäytyneet.

* LAJIKORTTEJA VOI TULOSTAA HAKUSANALLA ”LAJIKORTIT” OSOITTEESTA MAPPA.FI.

MUSTIKKAMETSÄN TUOKSUT TALTEEN

Kerätään metsän tuoksut tuoksupurkkeihin. Arvuutelkaa, mitä tuoksuja purkeissa on! Tuoksupurkiksi sopii mikä tahansa pieni purkki tai muki. Kannen alla tuoksu voimistuu ja tuoksuja voi voimistaa myös myös kasvin osia murskaamalla tai vaikka pisaralla vettä (vrt. metsä vesisateen jälkeen). Nostetaan tuoksumaljat Suomen luonnolle!

VINKIT JATKUVAT KÄÄNTÖPUOLELLA...

METSÄSINFONIA

Oppilaat etsivät yksin tai pareittain metsän äänen ja nauhoittavat sen puhelimilla. Äänistä koostetaan sinfonia. Voidaan toteuttaa myös ilman puhelinta matkimalla ääniä äännellen tai soittimilla tai luonnonmateriaaleja käyttäen. Voitte myös arvuutella löydettyjä ääniä muille: esitellään vaikka pareittain ja jos ujustuttaa voi äänen esittää vaikka puun tai pensaan takaa.

LUONNONMATERIAALIEN TUNNUSTELU

Tunnustellaan silmät kiinni luonnonmateriaaleja: kova vs. pehmeä, kylmä vs. lämmin, sileä vs. karhea, kuiva vs. kostea. Materiaalit voidaan etsiä ja tunnustella pareittain tai tehdä ryhmälle yksi yhteinen tunnustelupaikka metsään.

KOODAA MUSTIKKA!

ALKUPERÄISIDEA: JYRKI IHALAINEN

Luonto on täynnä asioita ja ilmiöitä, kuvioita ja muotoja, joita voi kuvata matemaattisesti tai matkia ohjelmoimalla. Matematiikka on luonnontiede hyvästä syystä. Tässä tehtävässä etsitään ja tutkitaan kaavoja, koodeja ja algoritmeja johdatuksena ohjelmointiin.

Etsi maasta mustikanvarpu, yritä löytää oikein iso. Älä katkaise varpua, vaan tutki sitä sen kasvupaikalla. Valitse mustikanvarvusta yksi lehti tai latvan kärki ja laske siitä alkaen haarautumiskohdat alaspäin, kunnes pääset varvun juuriosaan asti. Montako kertaa mustikanvarpu haarautui? Kuinka pitkästi varpu suunnilleen kasvaa haarautumisten välillä? Muuta tämä koodiksi. Esimerkkivastaus:

KASVA ___ cm
HAARAUDU
TOISTA ___ kertaa

Mieti, mitä muuta mustikan pitää tehdä tuottaakseen marjoja? Miten se muutetaan koodiksi?

SEIKKAILU MUSTIKKAMETSÄSSÄ -ANIMAATIO TAI -TARINA

Oppilaat tekevät luonnonmateriaaleista pienen hahmon, joka seikkailee mustikkametsässä. Tekotapa voi olla esimerkiksi ”käpylehmä”. Nimetään hahmo ja kuvataan puhelimilla tai padeilla animaatio. Pienempien lasten kanssa voidaan tehdä ja nimetä hahmo ja kertoa sen tarina. Tarinan voi kertoa vain metsässä tai kirjoittaa retken jälkeen muistiin.

HAUSKAT MUSTIKKAMETSÄN KASVIT -VIDEO

Selvittäkää mitä kasveja koulunne lähimetsässä kasvaa. Määritysapuna voi käyttää vaikka lajikortteja*. Valitkaa 3-4 hlön ryhmässä lähimetsässä elävä kasvilaji ja tehkää siitä video. Suunnitelkaa etukäteen selostus sekä esimerkiksi tietolaatikko, johon kirjoitetaan lajin nimi, asuinpaikka/metsätyyppi sekä naapurikasvit. Pienelle lajille kannattaa tehdä pieni kyltti! Selostus voi olla haastattelu, jossa kuvattavilla kasveilla on sellainen erikoinen ominaisuus, että ne osaavat puhua. Yksi ryhmän jäsenistä voi olla haastattelija, toinen esittää kasvia ja kolmas toimia kuvaajana. Esimerkkikysymyksiä: Miltä tuntuu kasvaa juuri tällä paikalla? Miltä tuntuu, kun ei pysty liikkumaan? Millaisia ihmisiä paikalla kulkee? Mitä eläimiä ympärilläsi liikkuu? Tai metsässä voi kulkea David Attenborough -tyylillä kuvaten ja selostaen: ”Mitä täältä löytyykään? Täällähän on mustikka! Ja siinä on vielä marjojakin! Ja katsokaa tätä mäntyä, tämän on täytyntä nähdä satojen ja taas satojen ihmisten kävelevän ohi. Mahtavaa! Katsokaa tätä näytelmää. Muurahaiset kulkevat parhaillaan kuusen runkoa pitkin!”

Vinkit ovat LYKE-verkoston toimijoiden kehittämiä ellei toisin mainita. LYKE-verkosto tarjoaa luonto- ja ympäristökoulutoimintaa lapsi- ja nuorisoryhmille sekä koulutusta ja materiaaleja opettajille ja kasvattajille: LUONTOKOULUT.fi

Lisää vinkkejä ulkona oppimiseen, ympäristökasvatukseen ja kestävään elämäntapaan: MAPPA.fi

---